

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
MAGISTERSKÝ OBOR SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ EKOLOGIE
HODNOCENÍ DIPLOMOVÝCH PRACÍ

Hodnocená diplomová práce:

Odpadová politika Japonska, Európskej únie a Slovenskej republiky z hľadiska trvalo udržateľného rozvoja

Diplomovou práci zpracovala:

Bc. Mária Nemcová

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Ivan Rynda

Hodnocená diplomová práce se zabývala odpadovým hospodářstvím, jeho legislativním nastavením, fungováním v praxi, vztahy mezi státní správou a živnostenskou a průmyslovou praxí z pohledu globálního ve vazbě na trvale udržitelný rozvoj dle územního členění Japonska, EU a Slovenska.

Odpadové hospodářství a trvale udržitelný rozvoj jsou z pohledu České republiky a odpovědnosti především v gesci Ministerstva životního prostředí a částečně Ministerstva průmyslu a obchodu. Znamená to, že témata jsou široce průřezově zaměřena na obchod, výrobu, průmysl jako takový, spotřebitele občana a fungování každodenního života v obcích a městech, ochranu životního prostředí a v souvislosti s nebezpečnými vlastnostmi odpadů i zdravím lidí.

Právě odpady, byť by se to nemuselo na první pohled zdát, jsou přirozenou součástí každodenního života a jejich vznik, nakládání s nimi a jejich využívání, případně odstraňování se dotýkají každého z nás. O to víc to platí, kdy odpady vznikají kontinuálně a kdy se problematika „kam s ním“ dostatečně neřeší. Odpady ovlivňují všechny složky životního prostředí, ale největší dopady mají na kvalitu vody, vzduchu a horninového prostředí. Souhrnně řečeno na celé životní prostředí.

Odpady jsou výsledkem lidské činnosti, výroby, všeho, co lidé dělají a také klimatických podmínek v podobě záplav, sesuvů půdy, zemětřesení či vichřic. A odpady s lidskou činností pak přímo souvisí se spotřebou, v diplomové práci rozebranou ve formě trvale udržitelného rozvoje.

S ohledem na výše popsané hodnotím rozvržení obsahu diplomové práce jako velmi vhodné rozčlenění, kdy od všeobecného tématu se přes obecný popis Bc. Mária Nemcová propracovala až k jádru věci. Zdůrazňuji, že o co lépe zpracovala tyto úvodní části, o to bravurněji pak mohla porovnat a také porovnála Japonsko s EU a se Slovenskem.

Úvod a základní informace o problematice jsou zpracovány velmi kvalitně a následně tak umožnily Bc. Nemcové rozepsat jednotlivá témata do širšího kontextu a zároveň se věnovat detailu jako např. u Japonska. Informace, co do vzdálenosti od EU a Slovenska, tak přiblížila popisem a zájmem o věc téměř na „domácí“ evropskou úroveň. Což je zejména důležité při rozboru vzniku oběhového hospodářství v EU a porozumění základních kořenů na principu 3R, nikoliv jak se dnes řada lidí domnívá na tzv. odpadové pyramidě (waste hierarchy).

Velmi oceňuji, že se Bc. Mária Nemcová zaměřila a zhodnotila dopad skládkování odpadů na životní prostředí. Skládkování je, co do způsobu a hierarchie nakládání s odpady, na posledním místě a je vůbec

nejhorším způsobem, archaickým způsobem, nakládání s odpady ve 21. století. To platí především pro Slovenskou, stejně tak i Českou republiku a bohužel i země střední a východní Evropy, kde je převažujícím způsobem nakládání s odpady z pohledu komunálních odpadů právě bezúčelné a environmentální nehorší skládkování odpadů. Zajímavě tak rovněž Mária zhodnotila, zda je skládkování na stejné úrovni jako prosté, byť řízené, spalování odpadů bez využití energie a tepla. Tedy opak energetického využívání, kdy je vzniklá energie odpadu transformována do výroby tepla nebo elektrické energie.

Je třeba podtrhnout, že na druhou stranu ty hierarchicky vyšší způsoby nakládání s odpady, tedy předcházení jejich vzniku, opětovné využití, recyklace a materiálové využití jsou v diplomové práci často pozitivně skloňovány, ale je zde v konkrétním a dobře umístěném textu potvrzena jejich nákladovost vůči např. skládkování. Mária dobře zakomponovala při úvaze o využívání odpadů posuzování životního cyklu výrobku, tzv. LCA.

Podstatná část diplomové práce se věnuje i ekonomickým nástrojům, které v podstatě jako jediné mohou skutečně ovlivnit posun od skládkování k hierarchicky vyšším způsobům nakládání, a tím je zvyšující se poplatek za ukládání odpadů na skládkách.

Poplatek za skládkování samozřejmě významně ovlivňuje cenu na nakládání s odpadem a tak dávám stimul pro původce odpadů, tedy obce a firmy, aby se zamýšleli, jakou metodu zvolí při využívání nebo odstraňování odpadů. Tím ale, že je poplatek za skládkování nízký, je volena právě tato metoda a dražší, z důvodu soutěže, třídění a recyklace, jsou tak upozadovány. Bohužel. Toto Mária rovněž velmi dobře rozebrala na několika místech a to také velmi vyzdvihují.

Bc. Mária Nemcová zřejmě sleduje poslední vývoj a strategii MŽP ČR, které se snaží nejen zvyšovat poplatky za skládkování odpadů komplexní změnou zákona o odpadech, ale i zavádět intenzivní sběr odpadů, zpoplatnit původce odpadů – občana – dle skutečně vyprodukovaných odpadů s prolínáním předcházení vzniku odpadů vedoucí až k zero waste nebo principu zero landfilling, což uvádí na zahraničních případech. Práce s tak rozsáhlou literaturou, jak v odpadech, tak i udržitelném rozvoji, musela a jistě byla náročná, a svědčí nejen o pečlivé přípravě na diplomovou práci, ale i výsledek, který jsem hodnotil, tomu nasvědčuje. Co však musím obzvlášť vyzdvihnout je aktuálnost a čerstvost použité literatury.

Diplomová práce je velmi kvalitně zpracovaná a má velký přínos tím, že může být např. využita v analýze RIA pro návrh nového zákona o odpadech pro potřeby Ministerstva životního prostředí v následujících letech.

Jako téma k diskusi při obhajobě navrhuji např. energetické využití odpadů vs. materiálové využití a jeho místo v odpadové hierarchii.

Co do počtu známek uděluji práci 20 bodů.

Celkově hodnotím diplomovou práci jako vynikající a doporučuji ji k obhajobě.

V Kolíně dne 1. září 2017

Jaromír Manhart